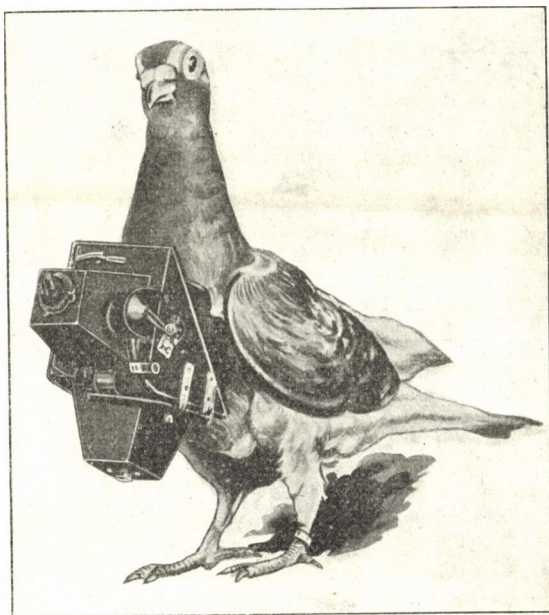

Fotografálás postagalambbal.

Irta: **Faragó Géza** százados.

A fotografálásnak katonai jelentőségét felesleges méltatnom. E közlemény keretében csupán a madártávlat-fotografálás egy legújabb nemét, a fotografálást postagalambokkal szándékozom megismertetni.

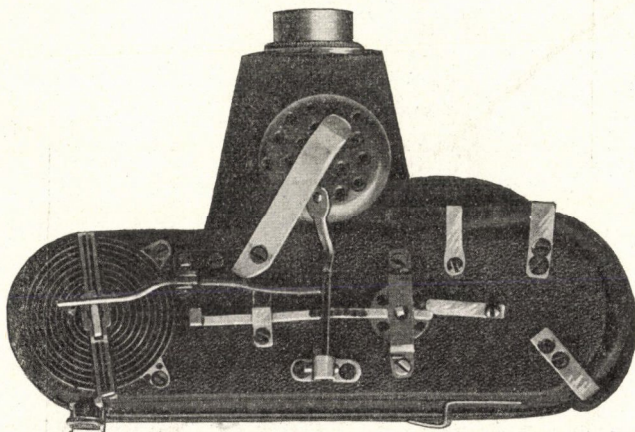
1. ábra.

A madártávlat-fotografáláshoz mai napig használt eszközök, u. m. léghajó, sárkány és rakéták, nem váltak be, mert az időjárás működő képességeket nagyban befolyásolta és kedve-

Magyar Katonai Közlöny.

zótlen szél is elegendő volt arra, hogy a fotografálást meg-
híusítsa. A postagalamb ellenben, mint könnyen szállítható és
az időjárástól kevésbé függő eleven kormányozható léghajó,
csak a legkritkább esetben tagadja meg a szolgálatot. A posta-
galamb elég erős ahhoz, hogy egy kis fotografáló kamarát
elbirjon és miután repülései irányát előzetesen elég pontosan
meg lehet állapítani, mozgási sebessége pedig különböző szél-
nél is ismeretes, mi sem gátolja a galambra erősített fotografáló
kamarának a már előzőleg megállapított helyen és időben auto-
matikus működését.

A postagalamb-fotografálás módszere igen egyszerű. Az egész
felszerelés áll egy galambházból, néhány postagalambból, a
fotografáló kamarából és néhány a kamara súlyával és alakjá-
val megegyező fa modellből (mely utóbbival szoktatják a galam-
bot az előtte még ismeretlen teherhez). A modellel felszerelt
galambnak meg kell tanulni a repülést és ebben őt azzal támo-
gatják, hogy a súlyt a legerősebb testrészére, a hátára helyezik
és azt egyenletesen osztják el. A famodell úgy van készítve,
hogy súlya fokozatosan nagyobbítható legyen. Eleinte 30 gramm
és néhány nap múlva fokozatosan már 70 grammra emel-
hető fel.

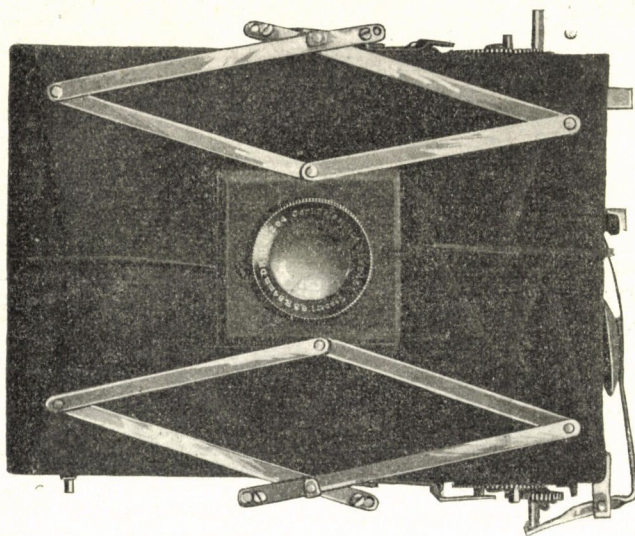

2. ábra.

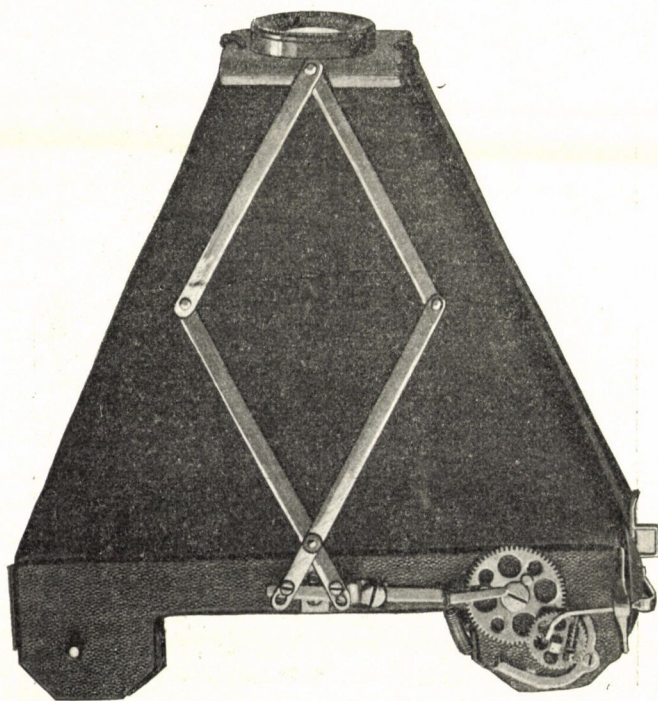
A famodellel felszerelt galambot eleinte csak zárt helyiség-
ben bocsájtják szabadon. Ha a galamb repülését a zárt helyi-
ségben már sikeresen megkísérelte, kiviszik a szabadba és ott
kisebb tûrákat repültetnek vele.

Az 1. ábrán látható a fotografáló géppel felszerelt galamb. Nem
lesz érdektelen magát a fotografáló gépet is röviden megismerni.

Többféle postagalamb-fotografáló gépet szerkesztettek.

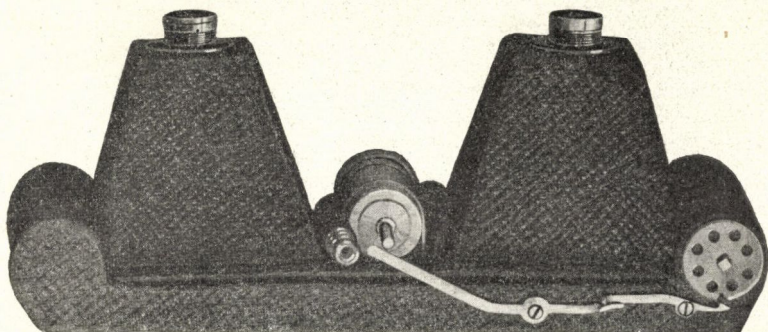

3. ábra. Csukva.

4. ábra. Nyitva.

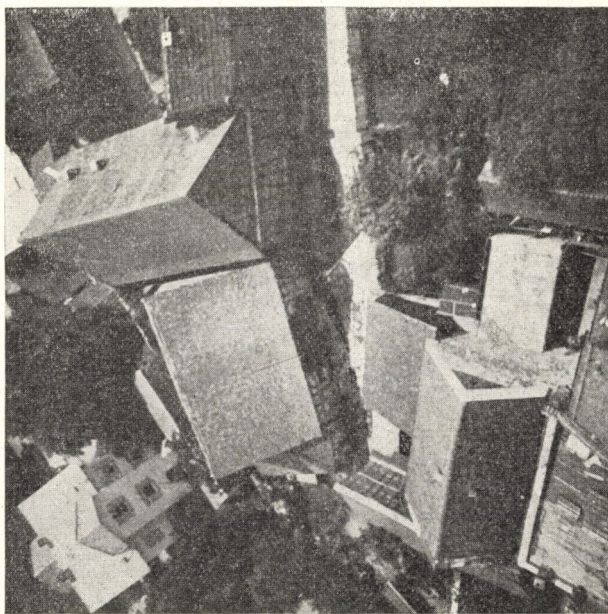
A 2. ábrában látható fotografáló gép több 4×4 cm. nagyságú felvételre, míg a 3., illetve 4. ábrában bemutatott gép csak egy darab 6×9 cm. nagyságú felvételre van berendezve.

5. ábra.

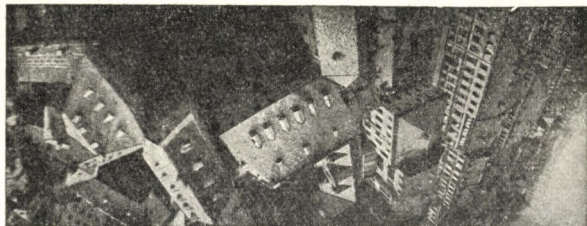
Az 5. ábra egy 4×8 cm. stereoskop postagalamb-fotografáló készüléket ábrázol.

Miután a gépbe fényérzékeny bromezüst réteggel bevont filmet vagy lemezt helyeztünk és a pillanatzárat felhúztuk, az

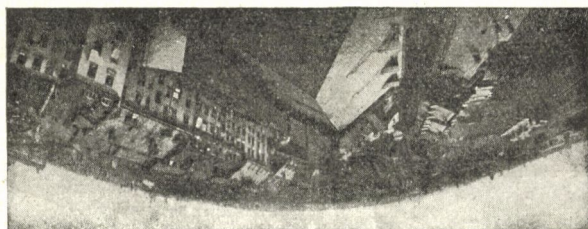
6. ábra. Postagalamb által készített felvétel

egész készüléket a galamb mellére helyezett aluminium páncélra erősítjük. (Az aluminium páncél gummi szallagokkal van a galamb hátára erősítve, miáltal az egész teher a galamb hátán nyugszik.) Amint már fentebb említettem, a galamb repülési sebességét ismerjük, így megállapíthatjuk, hogy a lefotografálandó helyre hány perc múlva érkezik meg és miután a távolságot a térképből szintén elég pontosan megállapíthatjuk, az automatikusan működő pillanatzárón lévő sza-

7. ábra Postagalamb által készített felvétel.

bályozó hengert a kívánt időre másodperces pontossággal beállítjuk és így ez a pillanatzár a kívánt időben működésbe jön, illetve a felvételt elkészíti.

8. ábra. Postagalamb által készített felvétel.

A postagalamb-fotografálás jelentőségénél fogva első sorban bennünket katonákat érdekel.

A feltaláló dr. Neubronner Gyula cronbergi (Taunus) gyógyszerész 1908-ban a porosz hadügyminiszteriumnak ajánlotta fel találmányát. A találmány erődtételek kikémlelésére való alkalmazhatósága iránti kísérletezésekkel Grosz porosz őrnagy, a léghajós osztály főnöke volt megbízva, aki a kísérletezés eredményéről a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott. Grosz őrnagy kísérletezése alkalmából készült a 6. ábrában bemutatott kép.

Később Bölsche porosz alezredes, a spandau postagalamb-

osztály vezetője vette kezébe az ügyet. Miután a galamb a galambházát még 35 kilométer távolból is felleli, ha az kellő magasságban van, Bölsche alezredes kezdeményezésére Neubronner egy oly szállítható galambházat készített, mely emeltyűk segítségével 6 méter magasságig felemelhető. A kocsi hátsó részében egy kis sötétkamara van elhelyezve, hogy a galamb által hazahozott fényképfelvétel a helyszínen azonnal kidolgozható legyen. A galamb hazaérkezését egy önműködő villanyoscsengő jelzi. Bölsche alezredes a postagalamb fotografálást erősítések kikémlelésére, az ellenséges haderő elhelyezésének felderítésére és terep szemrevételezésre alkalmazta és amint a feltalálóhoz intézett levelében állítja (a levelet dr. Neubronner nekem eredetiben bemutatta) az eredmény minden

9. ábra.

várakozást felülmúlt. A 7., 8. és 9. ábra Bölsche alezredes kísérletezése közben készített felvétel.

Természetesen a külföld nem kis irigységgel nézte Németországnak e legmodernebb találmányát és igyekezett azt nevéssé tenni. A többek között az »Armée et Marine« Párisban megjelenő francia katonai lap karrikaturában porosz sisakkal szerelte fel a fotografus galambot. Az »Illustrated News« angol lap pedig szintén karrikaturákkal igyekezett a rivális németet nevetség tárgyává tenni.

Amidőn azonban dr. Neubronner találmányát a német hadsereg sikerrel alkalmazta, a karrikaturákat a komoly és tárgyilagos elbírálás váltotta fel és ma már valamennyi nagyhatalom megszerezte a jogot a postagalamb-fotografálás gyakorlati alkalmazásához.

TÁRCA.

Londoni emlékek.

Szabó Miklós honvéd főhadnagy.

»Arrival at eight at Victoria red book in hand« (piros könyvvel a kézben nyolckor érkezem a Victoria-állomásra) volt a távirat szó szerinti szövege, mellyel Londonba érkezésemet leendő házigazdámnak, egy angol kapitánynak jelentettem, kihez a szerencsés véletlen vezetett. Nem ismertük akkor még egymást s a szűkszavú táviratban valami olyan ismertetőjelt kellett adnom, amellyel a nagy pályaudvaron egymásra tudunk találni.

A mód bevált. Mikor a vonat megállt s én leszálltam, magasra tartottam a Baedekert, melynek vörös fedele volt az ismertetőjel. Alig vártam pár másodpercet, mikor középtermetű, széles vállú férfi lépett hozzám s minden kerülgetés nélkül kérdé:

— Lieutenant Szabó!

— Captain Davies? — feleltem kérdés formájában. Igen ő volt, leendő házigazdám.

Amíg a Victoria-állomásról a kétkerekű hansom¹ elvitt lakásunkra, addig elég időnk volt arra, hogy egymást megismerjük s mikor megérkeztünk haza, kapitányom régi barátjaként mutatott be feleségének és családjának.

Jól emlékszem erre az első reggelire. Kint esett az eső s a különben sem szép londoni házak nem a legkedvezőbb benyomást tették, de bent a kedves angol család barátságos fogadtatása elfeledtette mindezt. Már az első perctől otthon éreztem magam s később még erősebb lett bennem ez az érzés.

Tíz hetet töltöttem Londonban, s azalatt bő alkalmam volt arra, hogy az angol vendégszeretetet megismerjem, hogy közvetlen impressziókat szerezzek a nemzet egyik-másik intéz-

¹ Csukott kétkerekű kocsi, melynek bakkja hátul magasan van.